

YAPAY ZEKA ÇAĞINDA AİLE VE ÇOCUK: SOSYAL HİZMETE YÖNELİK YENİ YAKLAŞIMLAR

Editör

Dr. Öğr. Üyesi Resul DURAN

YAPAY ZEKA ÇAĞINDA AİLE VE ÇOCUK: SOSYAL HİZMETE YÖNELİK YENİ YAKLAŞIMLAR

Editör

Dr. Öğr. Üyesi Resul DURAN

Yazarlar:

Yahya AKTU - Deniz ŞARLAK - Nurullah YELBOĞA - Resul DURAN
Pelin ŞATIROĞLU GÜLDALİ - Davut AÇAR - Metin BULU - Pelin GÖKOĞLU GÜRER
Yasemin GÜLER - Şüheda KÜÇÜKKAYA SAYAR - Esra Nur TUNÇ - Yelda YILMAZ
Cengiz BAĞDAT - Doğukan Furkan SARITEPE

E-ISBN: 978-625-5711-49-6

DOI: 10.54637/vizetek.9786255711496

Copyright © Vizetek

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Vizetek Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine aittir. Vizetek Yayıncılık'ın izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı, elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap elektronik ortamda yayımlanmaktadır. Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazar(lar)ına aittir.

Yayın Tasarımcısı / Koordinatörü: Seda AYGÜN

Kapak Tasarımı: Vizetek Dizgi

Dizgi & Mizanpaj: Zeynep ERTUĞRUL

Yayın Tarihi: Ekim, 2025

Materyal Türü: Elektronik Kitap (Çevrim içi / Web tabanlı)

Elektronik Yayın Formatı: PDF

Elektronik Yayın Tipi: Adobe Ebook Reader

Seyranbağları Mah. İncesu Cad. 10/2 Çankaya/ANKARA

Tel.: (0312) 482 00 11

Web: www.vizetek.com.tr

E-mail: vizetekiayincilik@gmail.com

Yayıncı Sertifika No: 41575

YAPAY ZEKA ÇAĞINDA AİLE VE ÇOCUK: SOSYAL HİZMETE YÖNELİK YENİ YAKLAŞIMLAR

Editör

Dr. Öğr. Üyesi Resul DURAN

Yazarlar

Doç. Dr. Yahya AKTU
Dr. Öğr. Üyesi Deniz ŞARLAK
Dr. Öğr. Üyesi Nurullah YELBOĞA
Dr. Öğr. Üyesi Resul DURAN
Dr. Pelin ŞATIROĞLU GÜLDALİ
Öğr. Gör. Dr. Davut AÇAR
Öğr. Gör. Metin BULU
Öğr. Gör. Pelin GÖKOĞLU GÜRER
Arş. Gör. Yasemin GÜLER
Arş. Gör. Şüheda KÜÇÜKKAYA SAYAR
Arş. Gör. Esra Nur TUNÇ
Arş. Gör. Yelda YILMAZ
Cengiz BAĞDAT
Doğukan Furkan SARITEPE

(Yazarlar ünvan ve alfabetik sıraya göre sıralanmıştır)

Bölümler ve Yazarlar

Editörler: Dr. Öğr. Üyesi Resul DURAN

- 1. Bölüm** **Yapay Zeka ve Sosyal Hizmetin Kesişim Noktası: Teorik Bir Çerçeve**
Dr. Öğr. Üyesi Resul DURAN, Hakkari Üniversitesi,
ORCID: 0000-0002-7149-834X
Öğr. Gör. Dr. Davut AÇAR, Hakkari Üniversitesi,
ORCID: 0000-0003-4877-9036
- 2. Bölüm** **Dijitalleşen Aile Dinamikleri: Sosyal Hizmetin Yeni Rolü**
Arş. Gör. Şüheda KÜÇÜKKAYA SAYAR, Bitlis Eren Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü,
ORCID: 0000-0002-6822-9114
Arş. Gör. Esra Nur TUNÇ, Bitlis Eren Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi Çocuk Gelişimi Bölümü,
ORCID: 0000-0001-8459-136X.
- 3. Bölüm** **Dijital Çağda Ailelerin Destek İhtiyaçları: Riskler ve Fırsatlar**
Öğr. Gör. Dr. Davut AÇAR, Hakkari Üniversitesi,
ORCID: 0000-0003-4877-9036
Dr. Öğr. Üyesi Resul DURAN, Hakkari Üniversitesi,
ORCID: 0000-0002-7149-834X
- 4. Bölüm** **Çocuk Refahında Yapay Zeka Destekli Müdahaleler:
Etik ve Uygulama Sorunları**
Arş. Gör. Yasemin GÜLER, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi,
Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü
ORCID: 0009-0001-5485-674X
- 5. Bölüm** **Yapay Zekâ ile Aile İçi Şiddet Erken Uyarı Sistemleri:
Olasılıklar ve Sınırlılıklar**
Arş. Gör. Esra Nur TUNÇ, Bitlis Eren Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi Çocuk Gelişimi Bölümü,
ORCID: 0000-0001-8459-136X.
Arş. Gör. Şüheda KÜÇÜKKAYA SAYAR, Bitlis Eren Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü,
ORCID: 0000-0002-6822-9114

- 6. Bölüm** **Aile İçi Şiddetle Mücadelede Yapay Zeka Destekli Sosyal Hizmet Uygulamaları Bölümü**
Cengiz BAĞDAT, Eğitimci/Sosyal Hizmet Uzmanı, İslas Eğitim ve Danışmanlık
- 7. Bölüm** **Çocuk İhmal ve İstismarının Tespitinde Makine Öğrenmesi Modelleri**
Öğr. Gör. Pelin GÖKOĞLU GÜRER, Biruni Üniversitesi- Sağlık Bilimleri Fakültesi, ORCID: 0000-0003-1627-2652
- 8. Bölüm** **Çevrim İçi Danışmanlık ve Destek Hizmetleri: Aile ve Çocuk Odaklı Uygulamalar**
Dr. Öğr. Üyesi Deniz ŞARLAK, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-6246-8301
- 9. Bölüm** **Dijital Ebeveynlik: Sosyal Hizmetin Rolü ve Müdahale Stratejileri**
Arş. Gör. Yelda YILMAZ, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, ORCID: 0000-0003-0129-5130
Unvan : xxx Doğukan Furkan SARITEPE, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa
ORCID: 0009-0004-6232-1026
- 10. Bölüm** **Çocukların Dijital Mahremiyeti ve Güvenliği: Sosyal Hizmet Etik Rehberi**
Dr. Öğr. Üyesi Nurullah YELBOĞA, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Şırnak Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-8281-7070
Doç. Dr. Yahya AKTU Eruh MYO, Siirt Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-5540-7399
- 11. Bölüm** **Dijital Eşitsizlikler ve Kırılgan Gruplar: Sosyal Hizmet Perspektifi**
Öğr. Gör. Metin BULU, Ardahan Üniversitesi Çıldır MYO Sosyal Hizmet Bölümü, ORCID: 0000-0003-0635-9914
- 12. Bölüm** **Geleceğe Bakış: Yapay Zekâ Destekli Sosyal Hizmet Modelleri ve Aile Refahı**
Dr. Pelin ŞATIROĞLU GÜLDALI, Sinop Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü. ORCID: 0000-0002-6675-7204.

ÖN SÖZ

Editörden,

Değerli okuyucular,

Dijital dönüşüm, toplumsal yapının her alanında olduğu gibi aile dinamiklerini, ebeveynlik rollerini ve çocuk refahı sistemlerini de köklü biçimde değiştirmektedir. Yapay zekâ teknolojileri, sosyal hizmet disiplininin odağında yer alan insan refahını yeniden tanımlarken, bu teknolojilerin etik, sosyal ve uygulama boyutlarını tartışmak kaçınılmaz hale gelmiştir.

Elinizdeki kitap, bu tartışmayı sosyal hizmetin değer ve ilkeleri ekseninde ele almak amacıyla hazırlanmıştır. “Yapay Zekâ Çağında Aile ve Çocuk: Sosyal Hizmete Yönelik Yeni Yaklaşımlar” başlıklı bu çalışma, dijital çağın getirdiği fırsat ve riskleri aile refahı, çocuk koruma ve danışmanlık alanlarında bütüncül bir bakışla değerlendirmektedir.

Kitapta yer alan bölümler, sosyal hizmet alanında çalışan akademisyenlerin ve uygulayıcıların katkılarıyla oluşturulmuştur. Her bölüm, yapay zekâ teknolojilerinin sosyal hizmet uygulamalarına entegrasyon sürecini hem teorik hem pratik yönleriyle ele almakta; aynı zamanda çocukların korunması, aile içi şiddetle mücadele, dijital ebeveynlik ve etik standartların güçlendirilmesi gibi temel konulara odaklanmaktadır.

Bu kitabın, yapay zekânın hızla geliştiği günümüz dünyasında sosyal hizmet mesleğinin geleceğine ışık tutacağına, akademik literatüre katkı sunacağına ve uygulayıcılara yol göstereceğine inanıyorum.

Emeği geçen tüm yazarlarımıza, sürece katkı sağlayan hakemlere ve bu eserin ortaya çıkmasında destek veren herkese içtenlikle teşekkür ederim.

Dr. Öğr. Üyesi Resul DURAN

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1

Yapay Zeka ve Sosyal Hizmetin Kesişim Noktası: Teorik Bir Çerçeve 1

Resul DURAN

Davut AÇAR

BÖLÜM 2

Dijitalleşen Aile Dinamikleri: Sosyal Hizmetin Yeni Rolü 26

Şüheda KÜÇÜKKAYA SAYAR

Esra Nur TUNÇ

BÖLÜM 3

Dijital Çağda Ailelerin Destek İhtiyaçları: Riskler ve Fırsatlar 46

Davut AÇAR

Resul DURAN

BÖLÜM 4

Çocuk Refahında Yapay Zeka Destekli Müdahaleler:

Etik ve Uygulama Sorunları 68

Yasemin GÜLER

BÖLÜM 5

Yapay Zekâ İle Aile İçi Şiddet Erken Uyarı Sistemleri: Olasılıklar ve Sınırlılıklar 89

Esra Nur TUNÇ

Şüheda KÜÇÜKKAYA SAYAR

BÖLÜM 6

Aile İçi Şiddetle Mücadelede Yapay Zeka Destekli Sosyal Hizmet

Uygulamaları Bölümü 110

Cengiz BAĞDAT

BÖLÜM 7

Çocuk İhmal ve İstismarının Tespitinde Makine Öğrenmesi Modelleri 129

Pelin GÖKOĞLU GÜRER

BÖLÜM 8

Çevrim İçi Danışmanlık ve Destek Hizmetleri: Aile ve Çocuk Odaklı Uygulamalar 154

Deniz ŞARLAK

BÖLÜM 9

Dijital Ebeveynlik: Sosyal Hizmetin Rolü ve Müdahale Stratejileri 186

Yelda YILMAZ

Doğukan Furkan SARITEPE

BÖLÜM 10

Çocukların Dijital Mahremiyeti ve Güvenliği: Sosyal Hizmet Etik Rehberi 199

Nurullah YELBOĞA

Yahya AKTU

BÖLÜM 11

Dijital Eşitsizlikler ve Kırılgan Gruplar: Sosyal Hizmet Perspektifi 222

Metin BULU

BÖLÜM 12

Geleceğe Bakış: Yapay Zekâ Destekli Sosyal Hizmet Modelleri ve Aile Refahı 239

Pelin ŞATIROĞLU GÜLDALI